

SUOMALAISTEN VALOKUVIEN AJOITUKSEN PERUSTEITA

Vuosikymmen	1840	1850
Menetelmät	Ensimmäinen dagerrotyyppi esitellään Suomessa tammikuussa 1840 Turussa ja Helsingissä. Piirilääkäri Henrik Cajander ryhtyy ottamaan dagerrotyyppejä Turussa 1842.	Uniikit ambrotyypit ja pannotyypit saavuttavat väliaikaisesti suosiota dagerrotyyppejä lyhyemmän valmistusprosessin ja edullisemman hinnan ansiosta 1850-luvun puolivälissä. Märkälevymenetelmä yleistyy: lasinegatiivi mahdollistaa kuvien kopioitavuuden, aluksi itse tehdyille suolapaperille, seuraavalla vuosikymmenellä albumiinipaperille. Ambrotyyppejä valmistetaan noin viisi vuotta 1850-60-lukujen vaihteessa. 1850-1870-luvuilla yleisin valokuvien tuottamisen menetelmä on yhdistelmä märkälevy-albumiinipaperi. Märkälevymenetelmän kolloidumilla käsitelty lasinegatiivi takaa kopioitavuuden, albumiinipaperi tarkat ja aiempaa edullisemmat vedokset.
Kuvatyytit ja -koot	Dagerrotyypit.	
Asiakkaat	Suurten kaupunkien uutuuksista kiinnostunut varakas yläluokka.	Varakas, pääosin kaupunkilainen yläluokka, kulttuuritietoinen säätyläistö.
Kuvaajat	Kymmenkunta ammattilaista, harrastajakokeilijat. Ensimmäinen tunnettu suomalainen ammattilainen, Pietarissa oppinsa saanut Fredrik Rehnström (s. 1819 Mäntyharjulla) kierteli Suomen dagerrotyypistinä 1844-51. Tyypillinen valokuvaaja on kiertelevä kuvaaja, joilla on valokuvaamisen lisäksi muitakin ammatteja.	Ambrotyypeistä puuttuvat useimmiten kuvaajatiedot, joten ne jäävät anonyymeiksi. Ateljeetoiminta alkaa, aluksi suurimmissa kaupungeissa. Märkälevytekniikka vaatii käyttäjältään kemian tuntemusta.
Valokuva-kulttuurin muutoksia	Dagerrotyypit ovat yksityisiä, harvinaisia esineitä, joita esitellään tuttaville ja perhepiirissä. Julkinen valokuvakulttuuri rajoittuu kuvaajien järjestämiin tilaisuuksiin, joissa uutuuksia esitellään uutena kuvallisena ilmiönä.	
Aiheet ja tyypilliset piirteet	Dagerrotyypit ovat pääasiassa henkilökuvia, joskus kuvauskohteina on myös taideteoksia ja kaupunkinäkyelmiä, mutta ei liikkuvia kohteita. Jälkikäsitteilyn osuus on usein huomattava.	Aiheina pääasiassa henkilökuvat, muotokuvattavana kaupunkien varakas yläluokka.
Visiittikorttien/ muotokuvien tyypilliset piirteet	Henkilökuviissa on yleensä istuva yksittäinen henkilö, joka on kuvattu loivasti alakulmasta ja lähes suoraan edestä.	Varhaisten valokuvaajien tyypillisiä lavasteita ovat tuoli, pöytä ja yksinkertainen verhoasetelma riippuvine tupsuineen.
Taustapahvien tyypilliset ominaisuudet	Dagerrotyypit varustetaan kehysin ja pakataan usein koristeellisiin miniatyyrirasioihin. Dagerrotyyppi ja sitä ympäröivä kehys muodostavat yhdessä esineellisen, uniikin kokonaisuuden.	Varhaiset 1850-luvun paperikuvat ovat harvinaisia. Kalotyyppimuotokuvien sommittelu muistuttaa dagerrotyyppejä.
Määrät	Dagerrotyyppejä on Suomessa säilynyt n. 100 kpl.	1850-luvun valokuvamateriaaleja, negatiiveja ja vedoksia, on säilynyt melko vähän.
Esimerkkikuva SVM:n kokoelmista		

Lähteet

Dölle, Sirkku, Savia, Satu & Vuorenmaa, Tuomo-Juhani. Katse kameraan. Valokuvamuotokuvia Museoviraston kokoelmista. Helsinki: Museovirasto & Musta Taide 2004.

Fotokela, Suomen valokuvataiteen museon verkko-opetusmateriaali, sanasto: <http://moonshine.fmp.fi/cms/sivu.php?id=4>

Hirn, Sven. Ateljeesta luontoon, Valokuvaus ja valokuvaajat Suomessa 1871-1900. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museon säätiö. 1977.

Hirn, Sven. Kameran edestä ja takaa. Valokuvaus ja valokuvaajat Suomessa 1839-1870. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museon säätiö. 1972.

Ijäs, Minna: Käyntikorttikuvan ruumiillinen subjekti. Esittäytymisen tapoja 1910-1920-lukujen valokuvamuotokuvissa. Pro gradu -tutkielma, taidehistoria, Turun yliopisto 2005.

Savolainen, Irma. Taiteilijoita, käsityöläisiä ja taivaanrannanmaalareita. Turkulaiset valokuvaajat vuoteen 1918. Turku: Turun maakuntamuseo. 1992.

Valoa - Otteita suomalaisen valokuvan historiaan. Toim. Kukkonen, Jukka & Vuorenmaa, Tuomo-Juhani. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museo. 1999.

Valokuvan taide: suomalainen valokuva 1842-1992. Kukkonen, Jukka, Vuorenmaa, Tuomo-Juhani & Hinkka, Jorma. Helsinki, SKS 1992.

Valokuvauksen vuosikirja 1992 - Kuvan hoidon käsikirja. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museon säätiö. 1992.

Varjosta - Tutkielmia suomalaisen valokuvan historiasta. Toim. Kukkonen, Jukka & Vuorenmaa, Tuomo-Juhani. Helsinki: Suomen valokuvataiteen museo. 1999.

Vuosikymmen	1860	1870
Menetelmät	Dagerrotypia ja ambrotypia alkavat mentettää suosiotaan 1860-luvulla. Vähitellen albumiinipaperille siirretyt vedokset syrjäyttävät aiemmat tekniikat kokonaan.	Kuivalevy- eli bromihopeagelatiinimenetelmä kehitetään. Kuivalevyjä ryhdytään valmistamaan teollisesti 1878. Suomessa teollisesti valmistetut kuivalevyt tulevat myyntiin 1880-luvun puoliväliin tultaessa.
Kuvatyyppit ja -koot	Borchardtin veljekset tuovat visiittikortit Helsinkiin elokuussa 1860, ja ne yleistyvät nopeasti: niitä valmistetaan noin kuusi vuosikymmentä.	Kabinettikuva (105 x 165 mm) tulee käyttöön visiittikorttia myöhemmin, n. 1870-80-luvuilla. Viktoriakuvat (80 x 130 mm) promenadikuvat (100 x 200 mm), boudoirikuvat (135x220 mm, Suomessa harvinainen) sekä imperial- eli salonkikuvat (175x250 mm). Suurennoksia valmistetaan jo 1870-luvulla, mutta tekniikka perustuu vielä isompaan negatiivikokoon, kameran ja erilaisten objektiivien käyttöön, ei suurennuskojeeseen.
Asiakkaat	Käyttäjäkunta laajenee porvaristoon. Visiittikorttikuvassa käyminen kuuluu seurapiireissä asiaan, valokuva vakiinnuttaa asemansa varakkaan väen elämässä. Koululaisten ryhmäkuvaukset alkavat yläluokan kouluissa jo 1860-luvulla.	
Kuvaajat	1860-luvun loppuun mennessä Suomessa on työskennellyt ainakin 34 valokuvaajaa, osa ammattimaisesti.	Ammattivalokuvaaja on Suomessa jo reilusti yli sata. Antikvaariset ja kansatieteelliset retkikunnat ja tutkijat keräävät esineiden lisäksi kuvia maaseudun ihmisistä kansatieteellisten tyyppien edustajina, ei niinkään yksilöinä. Daniel Nyblin toimii taideteoskuvauksen pioneerinä aloittaen teoskuvauksen 1879. Nyblinin ateljeearkiston muodostuminen alkaa 1877.
Valokuva-kulttuurin muutoksia	Suomalainen kuvajournalismi alkaa, kuvalehti Maiden ja Merien takaa alkaa ilmestyä 1864. Visiittikorttien yleistyttyä varakkaat säätyläiset ottavat käyttöön valokuva-albumit ja käyntikorttikuvarasiat. Valokuvassa käydään mahdollisuuksien mukaan parin vuoden välein. Ensimmäiset suomalaiset hääkuvat otetaan 1860-luvulla. Stereokuvien keräilystä tulee suosittu harrastus.	Kabinettikuvien läpimurto merkitsee myös kaupunkikuvien lisääntymistä. Aiemmin visiittikokoa suurempien kuvien taustapahveilta puuttui standardikoko, nyt kuvaamot voivat tilata ne valmiina.
Aiheet ja tyypilliset piirteet	Ensimmäisten lehtikuvien aiheina ovat useimmin julkisuuden henkilöt. Ammattikuvaajat ryhtyvät tuottamaan muotokuvien lisäksi kaupunkikuvasarjoja. Kaupunkimaisemien tallentamisen uranuurtajat C.A. Hårdh ja J.Reinberg kuvaavat Helsinkiä ja Turku. Kaupunkipanoraamioista syntyy muoti-ilmio.	Kabinettikorttikuvan suurempaa kuvakokoa hyödynnetään erityisesti ryhmämuotokuvissa. Myös kabinettikokoiset näyttelijöiden ja oopperalaulajien roolikuvat tulevat markkinoille.
Visiittikorttien/ muotokuvien tyypilliset piirteet	Varhaisimmat visiittikorttikuvat ovat kokovartalokuvia, joissa kuvattava on ikään kuin tullut vierailulle odottaen isäntäväen saapumista istuen tai seisoen, hattu kädessä tai pöydällä, keppi ja hansikkaat kädessä. Tarkkaa käsityötä vaativa retusointi harvinaistuu, sillä visiittikorteilla tavoitellaan nopeaa sarjatuotantoa. Ateljeiden rekvisiittavalikoimaan ilmestyvät pylvää ja käiteet.	Rajaus tiukentuu puolivartalokuvaksi tai rintakuvaksi. Myös vinjetointi tai kuvan soikiomuoto on yleinen. Rajauksen tiivistymisen myötä kasvojen merkitys kasvaa ja valokuvien muotokuvaaluonne korostuu. Kabinettikorteissa runsas rekvisiitta säilyy ja kuvaamojen rekvisiittavalikoima laajenee kabinettikuvan tarpeisiin. Ylioppilaskuvia kuvataan ainakin vuodesta 1875 alkaen.
Taustapahvien tyypilliset ominaisuudet	Noin puolet 1860-luvun käyntikorttikuvista on ateljeen suhteen anonyymejä, eikä yksinkertaisessa taustapahvissa ole merkintää kuvaamosta. Varhaiset kuvaamomerkinnät ovat vaatimattomia, värittömiä koholeimoja tai pahvin takapuolelle värillisellä kumileimasimella lyötyjä leimoja. Taustapahvit ovat vaaleita, ja mahdollinen painatus on yksivärinen.	Taustapahvi ilman painatusta on jo harvinaisuus. Aluksi kuvaamon painatuksia on vain kortin etupuolella. Vähitellen yleistyvät koristeellisemmat nimikoukerot, osoite ja ehkä mainostekstin. Kartonkien koko kasvaa hieman ja kulmat pyöristyvät.
Määrät	Märkälevymuotokuvia on säilynyt kohtalainen, ehkä suurin pirtein dagerrotyppejä vastaava määrä.	
Esimerkkikuva SVM:n kokoelmista	Tuntematon nuori nainen. C. A. Hårdh, Helsinki, 1860-luku.	Tuntematon nainen. Atelier C. A. Hårdh, Helsinki, 1870-luku.

Vuosikymmen	1880	1890
Menetelmät	Ferrotyppejä tuotetaan entistä enemmän. Märkälevyteknikka hallitsee vuoteen 1882, jolloin herkät, tehdasvalmisteiset kuivalevyt tulevat myyntiin Suomessa ja syrjäyttävät pian märkälevyn. Kuivalevyjä ei tarvinnut herkistää ennen kuvausta ja valotetun levyn saattoi kehittää vasta paljon myöhemmin. Samalla valotusajat laskivat sekunnin murto-osiin ja lyhyt valotusaika toi kuviin uudenlaista realismia. Nitraattifilmi tulee markkinoille 1886.	Ferrotypit tulevat erityisen suosituiksi. Ferrotypia oli ensimmäinen "pikakuvamentelmä", markkinoilla ja kaduilla toimineiden pikakuvaajien suosima materiaali, koska valmiin kuvan sai käteensä muutamassa minuutissa. Helsingissä katukuvaan ilmestyy ferrotyppejä tuottavia Bosco-valokuvausautomaatteja, maaseudulla pikakuvia ottavat markkinoilla kiertävät valokuvaajat. Suomessa ferrotypia on käytössä erityisesti 1890-1920 -luvulla. Visiittikorteissa muoti-ilmiot vaihtelevat: mm. paksulla ja kiiltävällä emalikalvolla päällystetyt visiittikortit ovat suosittuja.
Kuvatyyppit ja -koot	Suurennuskojeet tulevat käyttöön valokuvaamoissa.	
Asiakkaat		1890-luvulta lähtien löytyy suurimmasta osasta suomalaisia sukuja vähintään yksi kuvapari. Varallisuutta ratkaisevampaa valokuvassa käymisen omaksumiselle alkavat olla kotiseudun kulkuyhteydet taajamiin, joissa kuvaajat toimivat, sekä henkilön osallisuus rahataloudessa.
Kuvaajat	Valokuvaprosessin yksinkertaistuminen mahdollistaa valokuvausharrastuksen laajenemisen. Fotografiamatörgruppen i Helsingfors (nyk. AFK) perustetaan 1889. Luonnontieteilijät alkavat hyödyntää valokuvausta tutkimuksessa Suomessakin.	Maaseudun ensimmäiset valokuvaajat, kyläkuvaajat, aloittavat toimintansa Etelä-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla. Ståhlberg julkaisee 1890 ensimmäisen suurelle yleisölle tarkoitetun opaskirjansa Valokuvauksen harrastaja. Myös valokuvalehti Cameran alkaa ilmestyä.
Valokuva-kulttuurin muutoksia	Valokuvan massatuotannon alkuaika on 1880-1910-luvulla.	Magnesium-keinovalon käyttö ateljeissa yleistyy. Suurilla ateljeilla on myynnissä mm. paikallisia kaupunkikuvasarjoja, kuvia suomalaisista ja kansainvälisistä julkisuuden henkilöistä, taiteilijoista, poliitikoista ja kuninkaallisista. Helsingin Yleisen sairaalan kirurgisella osastolla kuvataan ensimmäiset Suomesta tunnetut lääketieteelliset kuvat.
Aiheet ja tyypilliset piirteet	Amatöörien myötä arki ilmestyy kuviin ja muotokuvatkin saavat amatöörien käsittelyssä usein realistisemmän ilmeen. Vankiloissa kuvataan vangeista tunnistekuvia. Kuvausajkojen lyheneminen tehdasvalmisteisten, herkempien negatiivien myötä helpottaa mm. lasten kuvaamista.	Daniel Nyblin tuo 1890 myyntiin uutuuksena maisemakuvasarjan, joka kattaa pian lähes koko maan. Ståhlberg kartuttaa omaa kuvasarjaansa tilauskuvauksella, toteuttajana mm. I.K.Inha. Monet muut tuottavat kuvia paikallisista nähtävyyksistä. I.K.Inhan suurteos Suomi kuvissa (1895-96) päättää maisemakuvasarjojen aikakauden ja avaa uuden painettuna kuvateoksena; seuraajia tulee vasta kolmen vuosikymmenen kuluttua. Ensimmäiset suomalaiset painolaattalaitokset mahdollistavat helpomman fotomekaanisten jäljenteiden julkaisun 1891 jälkeen. Ryhmäluokkakuvat yleistyvät.
Visiittikorttien/ muotokuvien tyypilliset piirteet	Kuvaamoissa tyypillistä rekvisiittaa mm. piedestaalin päälle asetettu kukkalaite. Kuvaamon rekvisiitan muutosten seuraaminen tarjoaa mahdollisuuksia ajoituksen täsmentämiseen.	Ripillepääsyä aletaan juhlistaa valokuvaamovierailulla. Tyttöjen rippipuvut ovat 1800-luvulla tummia ja pitkähelmaisia. 1800-luvulla rippikuvat ovat yleensä ryhmäkuvia. Myös hääkuvat yleistyvät, ne ovat yleensä ateljeessa otettuja kokovartalokuvia. Taustafondeissa yleistyvät metsä- ja muut luontoaiheet, mm. talvimaisemat ja kalliorannat. Luonnonläheisyys näkyy myös rekvisiitassa, kun riukuaidat ja oksanrangoista rakennetut kalusteet yleistyvät, samoin tekokivet, -heinikot ja -kannot. Vinjetointi on suosittu tyylikeino 1890-1910-luvulla.
Taustapahvien tyypilliset ominaisuudet	Visiittikorttien taustapahvien painatukset muuttuvat runsaammiksi ja monipuolisemmiksi. Pahvit ovat yleensä väriltään kellertäviä. 1880- ja 1890-lukujen taitteessa pahvien väreinä yleistyvät tummanpunainen ja musta, teksti on usein painettu kultakirjaimin.	Taustapahvien värit monipuolistuvat, mm. vaaleanpunaisia esiintyy. Vuosikymmenen lopulla taustapahvien reunat saattavat olla viistetyt tai kullatut. Ferrotypit kiinnitetään usein koristeellisiin pahvikehyksiin, joissa lukee tuotemerkki Amerikansk Ateljee. Miniatyryferrotyppejä kiinnitetään myös medaljonkeihin, rintakoruihin tai kellonkuoriin.
Määrät		
Esimerkkikuva SVM:n kokoelmista	Tuntematon nainen. Aug. Schuffert, Jyväskylä 1888-1893.	Fanny Pärönlund, Aura Silander, Axa Malmsten. Augusta Olsson, Uusikaupunki 1898.

Vuosikymmen	1900	1910-1920
Menetelmät	Värikuvaaminen mahdollistuu Lumiären Autochrome-tekniikan tullessa myyntiin 1907.	Ensimmäinen maailmansota vaikeuttaa valokuvaustarvikkeiden tuontia Saksasta. 1920-luvulla tuontisääntely lopetetaan, ja materiaaleja saa taas vapaasti.
Kuvatyytit ja -koot	Postikortit yleistyvät kabinettkorttien kustannuksella. Suurennosten teko yleisty. Osa valokuvausliikkeistä erikoistuu ainostaan suurennostiin. Suurennosten värittäminen on yleistä: koneen tekemään kuvaan saadaan näin ihmiskäden jälki, jolloin kuvan luonne on lähempänä arvokasta taideteosta.	1920-luvulla visiittikortit harvinaistuvat. Postikorttikoko vakiintuu muotokuvan perusmalliksi.
Asiakkaat	Vuosisadan vaihteen jälkeen visiittikortit ovat myös keskiluokan ja työläisten arkipäiväistänyt käytäntö. Kansatieteellisessä kuvauksessa tapahtuu muutos, kun mm. Samuli Paulaharju pyrkii kuvaamaan kohteensa persoonallisina yksilöinä.	
Kuvaajat	1900-luvun alkupuolella valokuvaus alkaa kansanomaistua ja levitä jokamiehen taidoksi. Filmin kehitys ja kuvien vedostus teetetään kuitenkin usein ammattilaisilla. Kyläkuvaajia ilmaantuu syrjäisemmillekin paikkakunnille.	1917 ilmestyy Erland Piirisen oppikirja Valokuvaaja, käytännöllinen johdatus valokuvaajan taitoihin, joka osaltaan madaltaa kynnystä harrastuksen aloittamiseen. 1920-luvulla tapahtuu valokuvausharrastuksen lopullinen läpimurto. Osa-aikaisia kyläkuvaajia on jo tuhansia. Valokuvakamerasta tulee osa nuorisokulttuuria, erityisesti maaseudulla. Suomen Valokuvaajain Liitto perustetaan 1919. Valokuvan vedostaminen nähdään aiempaa voimakkaammin taidekäsityönä.
Valokuva-kulttuurin muutoksia	Syntymäpäivien viettäminen yleistyy Suomessa, samoin päivänsankarin kuvaminen yhdessä kukkien ja lahjojen kanssa. Tilannekuvaus yleistyy 1900-luvulle tultaessa. Maisemakuvat leviävät postikortteina kymmenin tuhansin kappalein. Helsingin Sanomat julkaisee ensimmäisen fotomekaanisesti tuotetun valokuvan 1904.	Sähkövalot yleistyvät ateljeissa. Suomen Kuvalehti alkaa ilmestyä 1917. 1920-luvulla valokuva syrjäyttää piirroksen sanomalehtien kuvituksena.
Aiheet ja tyypilliset piirteet	1903 piktorialistien ohjelmajulistus: tavoitteena korostaa mallin yksilöllisiä, persoonallisia kasvopiirteitä, myös pyrkimys huolellisiin, sävytteitä suosiviin vedoksiin. Ihanteena maalauksellisuus, pehmeäpiirtoisuus ja hetkellinen vaikutelma.	Hääryhmäkuvat yleistyvät. 1920-luvulla postikorttikoon yleistyttä myyntiin valmistetut taiteilijakuvat yleistyvät entisestään. Laajoja, painettuja kuvateoksia aletaan julkaista.
Visiittikorttien/ muotokuvien tyypilliset piirteet	Taustakankaat ja ateljeelavasteet jäivät piktorialististen ihanteiden myötä syrjään etevimpien muotokuvaajien kuvissa. Silloin kun taustakankaita käytetään, miljöö on usein tyylitelty saliympäristö. Pehmeäpiirto-objektiivit mahdollistivat huomion keskittämisen oleelliseen, yleensä kuvattavan silmiin. Ylioppilaskuvissakin huomio keskittyy ylioppilaaseen, ei niinkään kukkapaljouteen.	Osa kuvaamoista käyttää taustan laveerausta tyylikeinona muotokuvissa erityisesti 1910-luvun lopulla ja 1920-luvulla. Ihanteena henkilön sisäisen persoonallisuuden ja kauneuden, ei niinkään yhteiskunnallisen aseman, esittäminen. Kuvat saavat vaikutteita paitsi aiempien vuosikymmenien porvarillisista valokuvamuotokuvista, myös ajan uusista viihteellisistä henkilökuvista.
Taustapahvien tyypilliset ominaisuudet	Taustapahvien tekstipainatusten tyyli yksinkertaistuu uudestaan. Postikortit ovat visiittikortteja yleisemmin anonyymejä - postikorteissa kuvaamomerkinnät yleistyvät vähitellen. Ajoittamisessa auttaa taustalta usein löytyvä korttipohjan painajan tai julkaisijan leima.	1910-luvulla taustapahvit ovat usein ruskeansävyisiä. 1917-1919 kuvissa on erityisen paljon vaurioita johtuen materiaalipulasta. 1920-luvulla taustapahvit ovat usein tumman harmaita, myös valkaisematon kartonki yleistyy. Taustakankaat jäävät vähitellen lopullisesti pois käytöstä, ne korvataan neutraalilla taustalla tai verholla. Vanhat ateljeet saattavat käyttää edelleen entisiä taustoja, mutta 1930-luvulle tultaessa niiden käytöstä on luovuttu.
Määrät	Vuosisadan vaihteessa suomalaisten valokuvien määrä mitataan jo miljoonissa.	
Esimerkkikuva SVM:n kokoelmista	Hilma Juntunen. Skilnadens Atelier, Helsinki 1900-1904.	Tellervo Juntunen. Kansallis Walokuvaamo, Iisalmi 15.7.1915.

Vuosikymmen	1930-1950
Menetelmät	Nykyaikaiset värifilmit tulevat markkinoille 1930-luvulla - aluksi käyttäjäkuntaan kuuluu vain uutuutta kokeilevia amatöörejä. Ensimmäinen värikuvakurssi järjestetään Suomessa 1952 Agfan tehtailla Saksassa opiskelleen Jukka Kuusiston toimesta. Ensimmäinen ammattilaisille palveluita tarjoava kaupallinen värilaboratorio Yhteiskuva Oy aloittaa toimintansa 1955. Kinofilmä (36 mm x 24 mm) alkaa hitaasti yleistyä 1930-luvulta alkaen.
Kuvatyytit ja -koot	
Asiakkaat	Valokuva on tavoittanut jo lähes kaikkien suomalaisten arjen.
Kuvaajat	Sotavuosina valokuvaamojen kysyntä on vilkasta. Sodan jälkeen näppäilijöiden määrä kasvaa merkittävästi. Kyläkuvaajien ja kiertävien valokuvaajien kausi päättyy toisen maailmansodan myötä.
Valokuva-kulttuurin muutoksia	
Aiheet ja tyypilliset piirteet	Eino Mäkisen johtamat uusasiallisuutta ja ekspressiivisyyttä kannattavat edelläkävijät uudistavat muotokieltä, mutta perinteinen pehmeäpiirto, negatiiviretussi ja suuri negatiivikoko -tyyli pitää pintansa vielä 1930-luvun. Avantgardistinen ABISS-ryhmä tuo modernismin ihanteet suomalaiseen valokuvaukseen 1920-luvun lopulla.
Visiittikorttien/ muotokuvien tyypilliset piirteet	1940-luvulla muotokuvauksessa lähestytään arkitodellisuutta, pehmeäpiirtoisuus väistyy realistisemmän vaikutelman tieltä. Dramatisoiva varjojen käyttö vaihtuu valoisaan sävy maailmaan.
Taustapahvien tyypilliset ominaisuudet	
Määrät	
Esimerkkikuva SVM:n kokoelmista	Siiri Pietilä, s.1882. Atelier Rembrandt, Helsinki 1925. Hannes ja Hilma Juntunen, Atelier Regina, Helsinki 1930-luku. Pojan muotokuva, Lauri Peltonen, 1940-1941.

